

2015
№1 (75)

ISSN 1562-0905

Регіональна ЕКОНОМІКА

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Заснований у листопаді 1996 року

Виходить щоквартально

Зміст

Регіональна політика і територіальний розвиток

- Власюк О.С.* Шляхом децентралізації: виклики, ризики та пріоритети реформування регіонального розвитку в Україні..... 5
- Гусєва М.О.* Структурні трансформації в економіці регіону: оцінка стану та пріоритети структурної корекції..... 19
- Синютка О.М.* Основні детермінанти метрополійного статусу великих міст України: функціональний аспект..... 27
- Гурняк І.Л., Дацко О.І., Яремчук О.І.* Додана вартість як базис економічного розвитку територіальних громад..... 37
- Барна М.Ю.* Аналіз чинників зовнішнього впливу на внутрішню торгівлю України та Львівської області..... 48
- Заблоцький М.Б.* Децентралізація і регулювання рівноваги і стабілізації економіки регіону (на прикладі Львівської області).... 56

Розвиток сільських територій

- Борщевський В.В., Чемерис В.А.* Модернізація соціальної інфраструктури села в контексті нарощування економічного потенціалу сільських територій та еволюції аграрного ринку регіону..... 64
- Залуцький І.Р., Кулаковська О.І.* Обґрунтування методики оцінки виробничого потенціалу збалансованого розвитку сільських територій регіону..... 71

Соціальна політика

- Семів Л.К.* Вплив новітніх явищ освітньої міграції на політику модернізації соціально-культурної сфери регіону 79

Фінанси і банківська справа

- Беновська Л.Я.* Проблеми фінансування видатків місцевих бюджетів у контексті бюджетно-податкової децентралізації..... 87
- Музика І.С.* Кредитування економіки регіонів: проблеми, тенденції, напрями активізації..... 96
- Линник О.О.* Формування зовнішнього державного боргу України у 2010-2014 рр.: причини та наслідки..... 104

Інвестиційна та інноваційна діяльність

Кульчицький М.І., Демчишак Н.Б. Бюджетне регулювання інноваційної діяльності в умовах модернізації національної економіки 115

Кіндзюр О.С. Методологічний підхід до комплексної оцінки житлово-комунального господарства 122

Транскордонне співробітництво

Бабій Г.Я. Розвиток прикордонних територій у контексті активізації інвестиційно-інноваційних процесів в українсько-польському транскордонному регіоні 130

Маркович В.В. Методичні підходи до дослідження соціально-економічної ефективності транскордонного співробітництва 136

Цісінська О.Б. Механізми взаємодії управлінських структур у транскордонному просторі 145

Зарубіжний досвід

Гжебик М. Інвестиції в людські ресурси в адміністраціях місцевого самоврядування 152

Вежбенец В., Томас І. Соціальне забезпечення в Польщі після 1989 р., на прикладі статистичних даних Жешува 157

Жук П.В., Почтарук І.С. Реструктуризація вугільної промисловості Західного регіону України у контексті світового досвіду 167

Лесів М.М. Оцінка впливу заходів програми розвитку сільських територій ЄС 2007-2013 рр. на ефективність ведення сільського господарства Польщі 176

Наукові повідомлення

Ліпич М.А. Аномалії ціноутворення на фондовому ринку України.... 184

Інформація

Демченко В.В. Засідання Координаційної ради науково-навчального комплексу «Економосвіта» імені академіка Мар'яна Долішнього 193

Рецензії

Симоненко В.К. Державний фінансовий контроль в Україні: нова концепція розвитку 195

Біттер О.А. Актуальне дослідження стратегії розвитку інфраструктури аграрного ринку регіону 198

Про журнал «Регіональна економіка» 201

Правила для авторів 202

2015
№1 (75)

Regional
ECONOMY

ISSN 1562-0905

SCIENTIFIC-PRACTICAL JOURNAL

Founded in November 1996
Publishing quarterly

Contents

Regional Policy and Territorial Development

- Vlasyuk O.S.* Challenges, risks and priorities of the reform of regional development in Ukraine in the conditions of decentralization of power 5
- Huseva M.O.* Structural transformations in the economy of the region: the evaluation of the state and priorities of the structural correction 19
- Synyutka O.M.* Basic determinants metropolises' status of the major cities of Ukraine: a functional aspect 27
- Hurnyak I.L., Datsko O.I., Yaremchuk O.I.* The value added as the basis of economic development of local communities 37
- Barna M.Y.* Analysis of factors of external influence on domestic trade of Ukraine and Lviv region 48
- Zablotskyi M.B.* Decentralization and regulation of balance and stabilization of economy of the region (an example of Lviv region)..... 56

Rural Development

- Borshchevskyy V.V., Chemerys V.A.* Modernization of social infrastructure in rural areas in the context of increasing its economic potential and the evolution of the agricultural market in the region 64
- Zalutskyi I.R., Kulakowska O.I.* Justification of the methods of assessing the production potential of sustainable rural development in the region 71

Social Policy

- Semiv L.K.* The impact of new phenomena of educational migration on the policy of socio-cultural sphere modernizing in the region 79

Finance and Banking

- Benovska L.Y.* The problems of financing of the expenditures of the local budgets in the context of fiscal decentralization 87
- Muzyka I.S.* Loans of regional economy: issues, trends, directions of activation 96
- Lynnyk O.O.* The formation of the external public debt of Ukraine for 2010-2014: causes and consequences 104

Investment and Innovative Activities

Kulchytskyi M.I., Demchyshak N.B. Budgetary adjustment of innovative activity in the conditions of national economy modernization 115

Kindzyur O.S. Methodological approach to complex evaluation of housing and utilities 122

Cross-Border Cooperation

Babiy G.Y. Development of the border areas in the context of activation of investment-innovation practices in Ukrainian-Polish transborder region 130

Markovych V.V. Methodological approaches to the study of social and economic efficiency of cross-border cooperation 136

Tsisinska O.B. Mechanisms of management structures cooperation in cross-border space 145

Foreign Experience

Grzebyk M. Investments in human resources in self-government administrations 152

Wierzbieńiec W., Thomas I. Social welfare of Poland after '89, in the examples of statistical data from Rzeszow (the capital of the Subcarpathian Region) 157

Zhuk P.V., Pochtaruk I.S. Restructuring of coal industry of the Western region of Ukraine in terms of world experience 167

Lesiv M.M. Evaluation of the influence of rural development program in 2007-2013 on agriculture effectiveness in Poland 176

Scientific Reports

Lipych M.A. The Ukrainian stock market anomalies 184

Information

Demchenko V.V. Meeting of the Coordinating Council of Scientific and Educational Complex "Ekonomosvita" named after Maryan Dolishniy 193

Reviews

Symonenko V.K. State financial control in Ukraine: a new concept of development 195

Bitter O.A. Actual research of the development strategy of agricultural market infrastructure in the region 198

About the journal «Regional Economy» 201

Guidelines for authors 202

Анотації

Власюк О. С. Шляхом децентралізації: виклики, ризики та пріоритети реформування регіонального розвитку в Україні.

Висвітлено науково-практичний аспект децентралізації як раціональної альтернативи федералізації та механізму наближення України до стандартів європейського розвитку. Встановлено, що Україна протягом останніх десяти місяців послідовно втілює децентралізацію як складову модернізованої регіональної політики, що закріплено в основних чинних нормативно-правових актах установчого та програмного характеру. Аналізуються ризики децентралізації, серед яких відзначено: обмеженість коштів місцевих бюджетів, низьку спроможність громад щодо залучення фінансових ресурсів, низьку ефективність використання фінансових ресурсів. Наголошено на потребі вирішення завдання економічного зміцнення невеликих територіальних громад і зменшення їх залежності від бюджетної підтримки. Запропоновано основні напрями реформування сфери адміністративних послуг в Україні шляхом: нормативно-правової оптимізації оплати за отримання адміністративних послуг; уніфікації адміністративної процедури та удосконалення надання адміністративних послуг; поступового переведення до компетенції органів місцевого самоврядування більш широкого спектра послуг. Наголошується на дотриманні збалансованого підходу до децентралізації, унеможливлення появи «привілейованих» регіонів, забезпечення рівних умов регіонального розвитку, формування дієздатних і конкурентоспроможних територіальних громад, здатних реалізовувати активну економічну політику. Розкрито передумови забезпечення саморозвитку та економічного зростання територіальних громад. Пропонується широке впровадження на місцевому рівні механізмів та інструментів раціонального використання внутрішнього потенціалу розвитку, заснованих на децентралізації.

Ключові слова: децентралізація, місцеве самоврядування, регіональна політика, бюджетна децентралізація, адміністративні послуги.

Vlasyuk O. S. Challenges, risks and priorities of the reform of regional development in Ukraine in the conditions of decentralization of power.

The article is devoted to coverage of the scientific and practical aspects of decentralization as a rational alternative to the federalization and the mechanism of Ukraine's rapprochement with the European standards development. It is established Ukraine during the last ten months of consistent decentralization as part of the modernized regional policy, enshrined in the basic normative legal acts of the constituent and programmatic character. In particular, in the Concepts and Action Plan of reform of local self-government and territorial organization of government in Ukraine, the Coalition Agreement of the current parliamentary coalition, "Sustainable Development Strategy "Ukraine – 2020", the Programme of activities of the Cabinet of Ministers of Ukraine etc. The risks of decentralization, namely the limited funds of local budgets, weak capacity of local communities to attract financial resources, low efficiency of use of financial resources are analyzed. The necessity of solving the tasks of economic strengthening of small regional communities, as well as reducing their dependence on budgetary support is emphasized in the article. Towards solving this problem should be considered as implementation of administrative-territorial reform and the Acts "On Cooperation between Territorial Communities" and "On a voluntary association of territorial communities". The basic directions of reformation of administrative services in Ukraine is proposed: regulatory optimization for obtaining payment of administrative services; unification of administrative procedures and the improvement of administrative services; the gradual transfer to the competence of local authorities a wider range of services. Maintaining balanced approach to decentralization, the impossibility of the appearance of "preferred" regions, ensuring equal conditions for regional development, the formation of viable and competitive territorial entities that can implemented an active economic policy are noted on. The prerequisites of self-development and growth of local entities is revealed. A wide implementation at the local level mechanisms and instruments of rational use of internal capacity development, which is based on decentralization, is proposed.

Гусєва М. О. Структурні трансформації в економіці регіону: оцінка стану та пріоритети структурної корекції.

Здійснено оцінку структурних змін в економіці регіону (на прикладі Рівненської області) за основними видами діяльності, проведено аналіз його промислового потенціалу та відтворювальної структури економіки, а також обґрунтовано на основі прогнозу валової доданої вартості перспективи структурної корекції економіки регіону на найближчий період. За підсумками здійсненої оцінки структури економіки Рівненської області проаналізовано, наскільки стабільно чи інтенсивно відбуваються зміни у структурі економіки регіону. У результаті дослідження виявлено трансформацію структури економіки регіону,

а саме її переорієнтацію з економіки, спрямованої на послуги, на промислово орієнтовану економіку за рахунок збільшення частки промисловості у загальній структурі реалізованої продукції області і, відповідно, скорочення частки традиційного для регіону виду економічної діяльності. Проаналізовано характер трансформаційних процесів в економіці регіону та визначено пріоритетні завдання для регіону на найближчу перспективу у світлі цих трансформацій.

Ключові слова: структурні трансформації, структура економіки регіону, регіональна структурна політика, регіональний розвиток, пріоритети структурної корекції економіки регіону, регіональна економічна система, структурні диспропорції

Huseva M. O. Structural transformations in the economy of the region: the evaluation of the state and priorities of the structural correction.

The complexity and ambiguity of the processes of the regional development which are stipulated by the influence of the inner and outer variety of the factors, lead to the occurrence of the significant changes in the functioning of the regional economic systems which conversely cause the structural transformations of the regional development. The existing contradiction between immensely growing needs and limited resources in the regional economic system causes the necessity of their concentration on the priority spheres of its social-and-economic development and respectively the search for the course of accomplishment of regional structural policy. Consequently, the choice of priorities is the first component of the structural policy by logic and significance. The effective regional structural policy has to take into consideration the criteria of the priorities' choice and to have its background on the weighed application of various instruments of disparity removal and balance renewal on the middle level. The aim of the article is to define the character and level of economic stability of the region as a result of the investigation of intensity of its structural processes and revelation of the number of factors which forms its structural priorities today. The investigation is accomplished in the example of Rivne region. In the article the evaluation of the structural changes in the regional economy according to the main forms of activity is accomplished (in the example of Rivne region), the analysis of its industrial potential and reproductive economic structure is held, and also the prospects of the structural correction of economy of this region for the nearest period is proved on the basis of the prediction of the gross value added. As a result of the evaluation of economy's structure of Rivne region it is analyzed how stably and intensively the changes are being made in the economy's structure of this region. As a result of the investigation the transformation of the economy's structure of the region is revealed, namely its diversion from economy which is oriented to services into the industrial oriented economy owing to the increase of the industrial share in the total structure of the regional output and accordingly reduction of share of traditional for this region economic activity. The character of transformational processes in the economy of this region is analyzed and the priority tasks for the region for the nearest perspective in the light of these transformations are set. It is discovered that the leading spheres, that are the points of economic increase of the region according to the share of sphere in total volume of gross value added, happened to be the industry, other types of services and agronomy. Additional attention, especially during the formation of the regional policy and elaboration of the strategies for the regional development for the nearest and distant perspective, should be paid to the spheres of education, care of public health, financial activity and other types of social services.

Key words: structural transformations, economics' structure of the region, regional structural policy, regional development, priorities of the structural correction of the economy of the region, regional economic system, structural disparities.

Синютка О. М. Основні детермінанти метрополійного статусу великих міст України: функціональний аспект.

Запропоновано методичний підхід детермінації метрополійного статусу великих міст України на основі визначення їх ієрархічно-функціональної структури, а саме ідентифікації критеріїв і показників оцінки рівня реалізації їх метрополійних функцій. Здійснено інтегральну оцінку реалізації метрополійних функцій шляхом розрахунку інтегрального індексу реалізації метрополійних функцій міста-метрополії. Проведено інтегральне рейтингування основних регіональних центрів України за рівнем реалізації метрополійних функцій, яке дозволило визначити перспективні шляхи та можливості підвищення їх функціонального статусу в майбутньому.

Ключові слова: місто-метрополія, метрополійна функція, метрополійний статус великого міста, ідентифікація функцій, класифікація метрополій.

Synytka O. M. Basic determinants metropolises' status of the major cities of Ukraine: a functional aspect.

The methodical approach of determination metropolises' status of the major cities in Ukraine on the basis of determining them hierarchically-functional structure are proposed, namely it is the identification of criteria

and indicators for assessing the level of implementation of their metropolis functions. Functional areas are defined, which include the similar nature of the implementation metropolis functions: administrative-political (administrative and political metropolis functions); economic (economic, financial and investment metropolis functions); innovation and creative (educational, scientific and innovative metropolis functions); communication (transport and logistics metropolis functions); cultural information (cultural, spiritual, and tourist information metropolis functions). An integrated assessment of the implementation of metropolis functions is implemented, by calculating the integral index of the realization of metropolis functions of the city-metropolis. The ranking of the major regional centres of Ukraine on the implementation level metropolis functions is held, which allowed identifying prospective ways and possibilities to improve the functional status of regional metropolises in the future. In particular, it is established that Donetsk specialized in the development of administrative and economic metropolis functions, Dnepropetrovsk specialized in business and investment metropolis functions, Kharkiv specialized in educational, scientific and innovative metropolis functions, Odessa – political, logistical, cultural and tourism metropolis functions and Lviv – political, transport, cultural and tourist metropolis functions.

Key words: city-metropolis, metropolis function, metropolis' status of the major city, identification functions, classification of Metropolitan areas.

Гурняк І. Л., Дацко О. І., Яремчук О. І. Додана вартість як базис економічного розвитку територіальних громад.

Проаналізовано теоретико-методологічні підходи до формування доданої вартості. Окреслено ресурсний базис для створення доданої вартості та її капіталізації в економічну додану вартість у процесі життєдіяльності територіальних громад, конкретизовано, що первинним джерелом додаткової вартості є Земля. Визначено розподіл ролей держави, громади та громадянина у продукуванні та споживанні доданої вартості територіальних громад в Україні. Доведено, що територіальна громада є суб'єктом підприємницької діяльності, яка для забезпечення своєї економічної самодостатності та ефективності має продукувати не лише додану вартість, але й економічну додану вартість. Окреслено процес створення економічної доданої вартості територіальною громадою. Аргументовано, що у процесі життєдіяльності територіальні громади оптимізують обсяг продукованої доданої вартості, оскільки не мають хремастичних інтересів.

Ключові слова: додаткова вартість, економічна додана вартість, територіальна громада, енергетичний запас, розвиток.

Hurnyak I. L., Datsko O. I., Yaremchuk O. I. The value added as the basis of economic development of local communities.

The theoretical bases of surplus value and economic value added formation are analyzed. The process of value-added formation by local communities is not sufficiently studied and isn't included in the planning and provision of local communities development policy in Ukraine. There is summarized that people do not create any matter (substance) or energy in the process of the value added creation, but only provide a transformation of available forms of energy through the work to receive the energies with a higher level of utility. The benefit of local community is that a nature makes significant portion of energy transformation without human intervention. Therefore, local communities should ensure preservation and effective using of natural resources in the context of the sustainable development aims, and to use the ability to produce value added through natural processes, which reduce transaction costs significantly. Local communities can provide its activity without creating economic added value if they possess effective system and sufficient resource capability. Local communities are integrated in the economic system at the state level, become a subject of market economy (firstly through reallocation of resources by fiscal system) and therefore must ensure the formation of economic value added. The resource base for formation the added value and its capitalization into economic value added in the life of local communities is outlined; the primary sources of surplus value created by the Earth are specified. The state, community and individual roles in value added production and consumption process at the local community level in Ukraine are defined. There is proved that local community is a business entity that for ensuring its economic self-sufficiency and efficiency must not only produce value added, but also economic value added. A value added process by local community consists of: assessment of the local community energy balance (all forms of energy that can be involved in transformation); receiving outside energy resources (if it is necessary); work of transformation the existing forms of energy into its utility kinds; social manifestation of created objects (absolute surplus value); obtaining the value by created (potential of utility); market capitalization of value added and the establishing of economic value added. In the wellbeing of local communities the amount of produced value added is optimized because local communities have no enrichment interests.

Key words: surplus value, economic value added, local community, stock of energy, development.

Барна М. Ю. Аналіз чинників зовнішнього впливу на внутрішню торгівлю України та Львівської області.

Встановлено наявність впливу чинників зовнішнього середовища інституційно-трансформаційного, економічного й соціального характеру на внутрішню торгівлю України та Львівської області. Використання кореляційно-регресійного аналізу було спрямоване на дослідження впливу чинників на формування товарообігу у площинах, однією з яких є визначення взаємозв'язку товарообігу України та чинників впливу із зовнішнього середовища. Здійснено перевірку показників на мультиколінеарність і виявлено корельованість предикторів на основі використання офіційних статистичних даних шляхом моделювання. Отримано багатofакторні економетричні моделі, перевірку якості яких здійснено за допомогою коефіцієнта множинної кореляції, коефіцієнта детермінації, критерію Фішера, критерію Стьюдента. Отримані дані оцінки на основі моделі вказують на наявність стійкого зв'язку між товарообігом і включених до моделі чинників.

Ключові слова: внутрішня торгівля, товарообіг, чинники, залежність..

Barna M. Y. Analysis of factors of external influence on domestic trade of Ukraine and Lviv region.

In this paper, it is stated that environmental factors of institutional and transformational, economic and social nature have influence on the domestic trade of Ukraine and Lviv region. Aggregate turnover of domestic trade Ukraine, which shows the development of the field of trade and economic situation in the country, is chosen as a key criterion for the integrated assessment. Therefore, turnover is taken as a resulting value to identify the main factors, influencing the development of domestic trade of Ukraine. One of the stages of the integrated evaluation of the effectiveness of internal trade system transformation in Ukraine is determination of the main factors of external influence and distinguish them by subsystems. For the analysis of turnover on the national (Ukraine) and regional (Lviv) levels, an authorial division of factors is applied. The use of regression-correlation analysis and multiple regression models creation is an effective tool for reasonable selection and evaluation of factors influencing the turnover in the relevant terms of economic development of the country and its particular territories, factors management and forecasting. Construction of econometric models by using multivariate methods of correlation and regression analysis to identify factors of external influence on domestic trade of Ukraine, and in particular – Lviv region, is done in a certain sequence. It involves modeling the link between the factor and the resulting values by selecting the corresponding equation with best possible description of the studied dependency; verification of a model by statistical evaluation of reliability of the liaison indicator. Correlation and regression analysis was used to study the impact of factors on the formation of turnover in some aspects, one of which is to determine the relationship between Ukraine's trade and the environmental factors. Factors are verified for multicollinearity, and correlation of predictors is detected basing on official statistics by using modeling. Multifactor econometric models are derived, and their quality is tested by means of multiple correlation coefficient, coefficient of determination, Fisher's criterion and Student's t test. The estimation results based on the models show that there is a stable correlation between turnover and the factors, included into the model. Using correlation and regression analysis we identified the highest priority factors of external influence on domestic trade, which are factors of institutional and transformation subsystem (the country's image in the international market, trade infrastructure development, developed industrial information and communication networks, political situation in the country) and factors of economic subsystems (the country's stage of economic development).

Key words: domestic trade, turnover, performance, factors, dependence.

Заблюцький М. Б. Децентралізація і регулювання рівноваги і стабілізації економіки регіону (на прикладі Львівської області).

Розглядаються проблеми розбалансованості економіки регіонів України і методологічні підходи до становлення їх рівноваги, стабілізації і зростання. Обґрунтовано принципи децентралізації управління і регулювання рівноваги регіональної економіки органами місцевої влади на засадах функціонування ринкової економіки. В основі моделі рівноваги економіки і функцій основних регуляторів області представлено обласний попит на гроші й обласну пропозицію натурального продукту як ключові параметри рівняння збалансованої економіки. На прикладі Львівської області здійснено оцінку динаміки обсягів попиту на гроші і пропозиції натурального продукту та розрахунок реальних параметрів розбалансованої економіки області. Запропоновано організаційно-управлінські та фінансово-інвестиційні заходи стабілізації економіки. Представлено механізм зміни показників моделі в процесі зниження відсоткової ставки і зростання оборотності грошей і їх вплив на стабілізацію цін у процесі досягнення граничної норми накопичення інвестицій.

Ключові слова: децентралізація, регіональна економіка, попит на гроші, пропозиція натурального продукту, рівновага економіки, відсоткова ставка, оборотність грошей, норма накопичення

Zablotskyy M. B. Decentralization and regulation of balance and stabilization of economy of the region (an example of Lviv region).

The problems of imbalance of economy of Ukraine regions and methodological approaches to the formation of balance, stabilization and growth are considered. The principles of governance decentralization and regulation of balance of regional economy by local authorities on the basis of market economy are grounded. The main principles of decentralization of economic governance are: firstly, transfer some of management financial and industrial powers from the center to the region; secondly, the region should assume functions of mobilizing of funds for balancing revenues with expenditures; thirdly, making of investments in the economic sphere of the region for optimization of proportions of production, income and consumption. Regional demand for money and regional supply of the natural product as main parameters of balanced economy equation are presented in basis of the model of balance of the economy and functions of major regulators of the region. The dynamics of demand volume for money and supply of the natural product and calculation of real parameters of unbalanced regional economy are estimated on an example of the Lviv region. The information base for the region regulators are key quotient-resulting variables of the model of the region economy $Q_p = vM$ and of its dynamic form $IQ \cdot ip = iv \cdot IM$, where IQ – index of physical product volume, ip – index of product unit price, iv – index of money turnover, IM – index of monetary income volume in the region. Average annual indices of quotient-resulting variables make possible to present the actual condition of the economy of the Lviv region in the form of model: $1,016 IQ \cdot 1,1551 ip : 0,966 iv \cdot 1,267 IM$. The model characterizes a high level of imbalance of financial, commodity markets and the economy, which is accompanied with high price increase – 15.5% annually, demand for money – 26.7% due to a very low rate of growth of the physical volume of product in the manufacturing sectors of economy of the region – 1.6%. The annual decrease in money turnover by 3,4% (1,000–0,966) shows a decline in purchasing power of population, creditworthiness of enterprises caused by low-income and profits of enterprises and high inflation level. The growth in circulation of money brings unreal but inflationary revenues and profits. Taking into account the above-mentioned arguments, the dynamics of economy of the Lviv region can be represented by the inequality: $IQ < IM < IM/ip$, which not meet the requirements of balance of the economy: $IM = IM/ip = IQ$. The organizational, administrative and financial investment measures of economic stabilization are proposed. The mechanism of change the model parameters in the process of reduction of interest rates and the growth of money turnover and their impact on price stabilization in process of achieving of marginal rate of accumulation of investments is presented.

Key words: decentralization, regional economy, demand for money, supply of the natural product, balance of the economy, interest rate, money turnover, the rate of accumulation.

Борщевський В. В. , Чемерис В. А. Модернізація соціальної інфраструктури села в контексті нарощування економічного потенціалу сільських територій та еволюції аграрного ринку регіону/

Досліджується вплив інновацій на розвиток соціальної інфраструктури сільських територій у контексті виявлення чинників нарощування їх економічного потенціалу. Акцентується увага на взаємній ролі соціальної інфраструктури села в процесі еволюції аграрного ринку регіону. Зокрема, наголошується на тому, що модернізація вказаної інфраструктури стимулює зростання попиту та пропозиції на аграрному ринку регіону. Це дає підстави для дослідження соціальної інфраструктури села як однієї зі складових інфраструктури аграрного ринку регіону. За результатами проведеного дослідження формулюються пропозиції для органів державної влади та місцевого самоврядування щодо пріоритетних напрямів запровадження інфраструктурних інновацій у соціальній сфері села. Зокрема, пропонується віднести модернізацію об'єктів соціальної інфраструктури, локалізованих на сільських територіях, до числа пріоритетів державної аграрної політики, а також активізувати заходи з налагодження співфінансування проектів з модернізації вказаної інфраструктури за участю підприємницьких структур, органів державної влади та місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства тощо.

Ключові слова: соціальна інфраструктура, сільські території, аграрний ринок регіону, модернізація, економічний потенціал.

Borshchevskyy V. V., Chemerys V. A. Modernization of social infrastructure in rural areas in the context of increasing its economic potential and the evolution of the agricultural market in the region.

The impact of innovations on the development of social infrastructure in rural areas is investigated. The factors of increasing the economic potential of the rural areas in the context of the modernization of social infrastructure are identified. Attention is focused on a valuable role of social infrastructure of rural areas for the evolution of agricultural market in the region. In particular, it is emphasized that modernization of social infrastructure stimulates growth of supply and demand in agricultural market in the region. This gives reason to study social infrastructure in rural areas as one of the components of agricultural market's infrastructure in the region. The study found that the basic components of social infrastructure in rural areas, which affect the

formation of economic potential of rural areas and are displayed on the agricultural market in the region, are: the sphere of medical services for the rural population, pre-school and school education in rural areas, public services for country folk, rural recreation and consumer services. Sustainable development and modernization of these constituents promotes expanding employment and stimulates growth of demographic potential of rural areas and the quality of its human and social capital. On this basis labor productivity in agriculture and in relating to agriculture economic spheres is growing. In addition, the investment climate is improving, that entails the increase of investment attractiveness of rural areas. It is substantiated that the quality of human capital improvement and increasing of rural productivity leads to growth of country folk's income. This stimulates demand on the agricultural market of the region. According to the results of the study proposals for state and local authorities are formulated. These proposals relate to the priorities of implementation of infrastructure innovations in the social sphere of rural areas. In particular, it is proposed to involve modernization of social infrastructure, localized in rural areas, into priorities of the state agricultural policy, using mechanisms of its financial support similar to those operating in the EU. To modernize the social infrastructure of the agrarian market of the region is also proposed to create a modern system of financial incentives for businesses and the public in order to increase investment resources allocated for the modernization of this infrastructure through co-financing mechanism. Decentralization of power and increased levels of financial capability of rural communities is considered to be an important factor in stimulating co-financing of projects of social infrastructure of the agrarian market in the region. In addition, it is proposed to use international technical assistance programs more actively for the implementation of infrastructure projects in rural areas. This primarily refers to projects of modernizing rural medicine and education through grants that are involved by the local authorities and institutions of civil society.

Key words: social infrastructure, rural areas, agricultural market in the region, modernization, economic potential.

Залуцький І. Р., Кулаковська О. І. Обґрунтування методика оцінки виробничого потенціалу збалансованого розвитку сільських територій регіону.

Розкрито сутність збалансованого розвитку сільської території, її соціально-економічного потенціалу. Запропоновано розглядати збалансований розвиток сільських територій як розвиток, за якого задовольняються зростаючі матеріальні та духовні потреби сільського населення на засадах науково обґрунтованого узгодження економічно ефективного та екологічно допустимого використання соціально-економічного потенціалу сільських територій. Обґрунтовано підходи до оцінки виробничого потенціалу сільської території з врахуванням багатofункціональності її структури, зокрема шляхом визначення сукупного річного економічного ефекту у вигляді сумарного річного рентного доходу від цільового використання земель відповідного призначення в ролі територіального базису, природного ресурсу, засобу виробництва для здійснення видів економічної діяльності, що локалізовані в межах сільської території. Запропоновано порядок проведення оцінки виробничого потенціалу сільської території, що враховує специфіку формування рентного доходу при використанні земель сільськогосподарського і несільськогосподарського призначення. Висвітлено особливості використання інформаційних ресурсів Державного земельного кадастру для оцінки виробничого потенціалу сільської території. Окреслено напрями застосування результатів оцінки задля забезпечення збалансованого розвитку сільської території.

Ключові слова: сільська територія, збалансований розвиток, виробничий потенціал сільської території, цільове використання земель, рентний дохід, методика оцінки

Zalutsky I. R., Kulakowska O. I. Justification of the methods of assessing the production potential of sustainable rural development in the region.

The essences of sustainable rural development, its social and economic potential are described. It is proposed to consider a balanced development of rural areas as development, which met for the growing material and spiritual needs of the rural population based on scientifically-based coordination of cost-effective and environmentally acceptable use of social and economic potential of rural areas; socio-economic potential of sustainable rural development - as an expression of the total available capacity and available resources fully implemented to ensure the sustainable development of rural areas; production potential of rural areas - as a total annual economic impact of existing and intended use of the available productive resources of rural areas in terms of consistency of social and economic needs of the population with the requirements for environmentally sustainable nature. It is shown that in the absence of an effective system of monitoring socio-economic development of rural areas, the algorithm methods of assessing its production potential should be based on consideration of the nature of the production potential; availability, reliability and completeness of existing information resources, thus providing the possibility of its use and application objectivity and adequacy of the evaluation results. Approaches to the assessment of the productive potential of rural areas with regard to multifunctionary

of its structure are based. One of which provides, inter alia, the establishing of total annual economic benefit in the form of total annual rental income of target appropriate land use designation as a territorial basis, natural resources, means of production to make economic activities that are located within the rural area. A procedure for the assessment of production potential of rural areas, taking into account the specific formation of rental income in using of agricultural and non-agricultural purposes are proposed. In particular, it is specified that as of Jan. 1, 2014 estimated annual rental income on individual agricultural land in Lviv region amounted to UAH per 1 hectare: arable land - 538.25, perennial plants - 398.93, hayfields - 128.29, pastures - 118.69. The peculiarities of data resources of the State Land Cadastre to assess the production potential of rural areas are highlighted. Directions of using the assessment results in order to ensure sustainable rural development are outlined. It is used for monitoring and forecasting changes under the influence of economic activity; development of scientifically based recommendations for the implementation of more efficient use of current and future social and economic potential of rural areas in general.

Key words: rural areas, sustainable development, production potential of rural territories, targeted land use, rental income, methods of assessing.

Семів Л. К. Вплив новітніх явищ освітньої міграції на політику модернізації соціально-культурної сфери регіону.

Розкрито роль новітніх явищ освітньої міграції у формуванні політики модернізації соціально-культурної сфери регіону в розрізі контекстів: ціннісного, свободи руху знань, інтеграційного. Вказано на зростання ролі ціннісного контексту щодо подолання знецінення та збереження інтелектуального капіталу країни, регіону, окремої людини та його впливу на формування інноваційної культури громадян України. Наголошено на необхідності врахування форм реалізації свободи руху знань (академічна мобільність українських студентів, внутрішньо – та міжрегіональна освітня міграція, міжрегіональна освітня міграція із зони АТО та АР Крим, академічна мобільність іноземних студентів) у заходах політики модернізації соціально-культурної сфери регіону. Визначено основні напрями політики модернізації соціально-культурної сфери регіону, формування та реалізація якої зумовлені особливостями інтеграції освітніх мігрантів у місцеву культуру та середовище.

Ключові слова: модернізація, політика модернізації соціально-культурної сфери, регіон, освітня міграція, ціннісний підхід, свобода руху знань, інтеграція

Semiv L. K. The impact of new phenomena of educational migration on the policy of socio-cultural sphere modernizing in the region.

At the end of the XX century – at the beginning of XXI century the processes of globalization and European integration transformed values of the people called “fifth freedom” – the freedom of movement of knowledge. In Ukraine, free choice of education opens up new opportunities for a young man in integrating linguistic and cultural space, familiarity with the history, religion, traditions, way of life, and also determine the specific social integration of educational migrants. In the article the main policy measures modernizing social sphere of the region, the formation and implementation of which is due to the latest events in the development of educational migration (context: values, freedom of movement of knowledge, integration). In politics, social and cultural modernization of the region should take into account the significance level of satisfaction and value orientation carrier’s intellectual capital of the region. The gap between importance and satisfaction values author considers as an indicator of poor quality innovative culture Ukrainian citizens. Politics socio-cultural modernization of the region should include mechanisms to ensure quality of the new culture of innovation. A great role of cooperation in education, science and business environment in the region, it will enable efficient sharing of innovative mechanisms in the “university, business, the state”. Academic mobility of students, teachers, researchers improves the quality of education and research, promotes intercultural understanding, increasing employment opportunities for young people. Politics socio-cultural modernization of the region should include mechanisms to attract intellectual potential of youth in an innovative environment of the region. The deployment process of educational mobility in Europe requires the study of issues related to the relationship education workers in the local culture and environment of life. In the study of the interactions of the host society and immigrants is the most common integration model that different countries have their own characteristics. But common is the fact that education and training abroad can not only acquire new knowledge in different areas of science, but also promotes closer acquaintance with another culture allows better learn a foreign language, get irreplaceable learning experience life in an international team. This year’s political situation makes some adjustments in the educational process migration causes a substantial increase in educational migration from the Donetsk region to other regions of Ukraine. So, the newest phenomenon in the development of education as an important migration patterns of globalization, European integration, which is characteristic of new, innovative in content values, the phenomenon of “freedom” movement of knowledge “and the integration process should be reflected

in the policy of modernization of the social sphere of the region . Its activities are important: facilitating the creation of conditions for self students, intellectual and creative development of the individual young citizen of Ukraine, the growth of its innovative culture; formation educational - scientific complex region, development of mechanisms for the integration of education, science and business in the region; support innovative research initiatives of students, expanding forms of incentives for students studying in Ukraine and abroad; develop mechanisms to attract foreign Ukrainian intellectual potential students for the needs of the region; create innovative cultural environment as counter depreciation and preservation of intellectual capital; organization and conduct of international and national creative and educational activities for students; development of the network of cultural and educational and patriotic youth, especially in small towns and villages; promoting the patriotism of spirituality, morality and formation of human life principles of youth.

Key words: modernization, modernization policy of social and cultural sphere, region, education, migration, values-freedom movement of knowledge integration.

Беновська Л. Я. Проблеми фінансування витратків місцевих бюджетів у контексті бюджетно-податкової децентралізації.

Виділено основні проблеми фінансування витратків місцевих бюджетів. До найактуальніших з них належать: недостатні обсяги фінансових ресурсів місцевих бюджетів; існування значної невідповідності між загальним економічним розвитком і збільшенням соціальних витратків бюджетів; неефективна структура витратків через послаблення інвестиційної складової; існування необґрунтованої мережі закладів і застарілих методичних підходів до фінансування витратків; загострення проблем касового обслуговування витратків бюджетів. Проаналізовано зміни у бюджетній політиці держави в напрямі забезпечення децентралізації фінансових ресурсів, що закріплені з 2015 р. у Бюджетному та Податковому кодексах та з'ясовано їх позитивні та негативні наслідки в контексті фінансування витраткової частини місцевих бюджетів. Акцентовано увагу на погіршенні структури витратків через скорочення надходжень до спеціального фонду місцевих бюджетів.

Ключові слова: місцеві бюджети, фінансові ресурси, витратки, децентралізація, структура витратків

Benovska L. Y. The problems of financing of the expenditures of the local budgets in the context of fiscal decentralization.

Financing of the expenditures of the local budgets in Ukraine is connected with a number of problems: on the one hand, there are problems of low financial capability of the local budgets through an underdevelopment of local taxation, insecurity by a sufficient amount of budget funds delegated by the state powers to the local governments and a blurred delimitation of powers between the state power and the local government. On the other hand, there is a low efficiency of using funds of the local budgets, which is shown up in the imbalance of the expenditures of the local budgets and needs the optimization and improvement of the structure of the expenditures. The purpose of the article is to clarify the main issues of financing the expenditures of the local budgets and their solutions in the context of conduction of fiscal decentralization. The problems of financing of the expenditures of the local budgets is connected with a low financial soundness of the local budgets and low efficiency of expenditures, which is shown up in the existence of a significant discrepancy between a general economic development and an increase of social expenditures of the budgets; an inefficient structure of expenditures through the relaxation of the investment component; an existence of baseless network of institutions and outdated methodological approaches to financing expenditures; problems of cash service of the expenditures. Changes in budgetary politics of the state towards the provision of decentralization of financial resources, which are fixed from 2015 in Budget and Tax Codes, although promote better filling of the local budgets, however will not be able to improve the structure of their expenditures and will negatively affect the formation of budget development. Positive steps of innovations is an introduction of subsidies from the state budget for education and health care, which makes these expenditure items more predictable and gives local authorities an incentive to save money; a transition in the intergovernmental relations from the system of balancing to the system of equalisation, which will interest local authorities to draw additional earnings and to expand the existing tax base; a removal of ban for reorganization and closure of educational and health care institutions, which allows to make real steps to optimization of the network. However, the proposed measures of fiscal decentralization require detailed miscount in the directions of correspondence between an increase of revenues by innovations and amounts of expenditures necessary for performing the increase of amounts of the delegated powers for the budgets of different levels. Particular attention should be paid to the formation of the budget development by a legislative fixing of those sources of its formation, which provide real earnings.

Key words: local budgets, financial resources, expenditures, decentralization, structure of expenditures.

Muzyka I. S. Loans of regional economy: issues, trends, directions of activation.

On the basis of the conducted research of concentration of the resource base of domestic commercial banks it is identified the existence of six financial centers in Ukraine, which formed during the period of the study about 90% of the banking infrastructure of the country. The structure of credit and investment portfolio of commercial banks in the section of the determined financial cents and in the section of the entities of attraction is analyzed. The attention is paid to the problems of inter-regional differentiation by indicators that characterize the lending of entities of the economics of Ukraine. It is proved that we can not completely positively evaluate a fact that a maximization of credit investments in the real economy allows to maximize economic effects which as a result of such infusions may occur. Based on this statement it is identified that the efficiency of lending must be determined through the growth of GRP, which is caused by attraction to the economics credit resources. It is calculated the share of GRP, which was created as a result of attraction by entities of the economics of the regions of the country the resources. The results allowed to state an insignificance of such effect. On the basis of the conducted research is suggested a number of direction of solution of the existing problems which were grouped on the basis of organization of interaction and interplay of the three main levels: national, regional and local.

Key words: lending, banks, region, disproportions, regional development.

Музика І. С. Кредитування економіки регіонів: проблеми, тенденції, напрями активізації.

На підставі проведеного дослідження концентрації ресурсної бази вітчизняних комерційних банків визначено наявність в Україні шести фінансових центрів, які формували протягом охопленого дослідження періоду близько 90% банківської інфраструктури країни. Проаналізовано структуру кредитно-інвестиційного портфеля комерційних банків у розрізі визначених фінансових центрів і в розрізі суб'єктів залучення. Акцентовано на проблемах міжрегіональної диференціації за показниками, які характеризують кредитування суб'єктів економіки в Україні. Доведено, що не можна однозначно позитивно оцінювати те, що максимізація кредитних вливань у реальну економіку дозволить максимізувати її економічні ефекти, які в результаті таких вливань можуть відбуватись. Спираючись на таке твердження, встановлено, що ефективність кредитування має визначатись через приріст ВРП, який спричиняються залученням в економіку кредитних ресурсів. Розраховано частку ВРП, яка була створена в результаті залучення суб'єктами економіки регіонів країни зазначених ресурсів. Отримані результати дозволили констатувати незначність такого ефекту. На основі проведеного дослідження запропоновано низку напрямів розв'язання окреслених проблем, які було згруповано за принципом організації взаємодії та взаємовпливу трьох основних рівнів: національного, регіонального та місцевого.

Ключові слова: кредитування, банківські установи, регіон, диспропорції, регіональний розвиток.

Линник О. О. Формування зовнішнього державного боргу України у 2010-2014 рр.: причини та наслідки.

Визначено основні причини накопичення зовнішнього державного боргу в Україні протягом 2010-2014 рр. Основний акцент зроблено на аналізі невідпрацьованих уроків залучення позикових коштів і неврахуванні досвіду зарубіжних країн у подібних чи аналогічних ситуаціях, а також здійснено аналітичний огляд видатків Держбюджету на капітальні інвестиції в розрізі регіонів. За результатами проведеного дослідження виявлено неінвестиційний характер використання зовнішніх позик державного сектору, про що свідчать критично малі обсяги фінансування капітальних інвестицій протягом аналізованого періоду у досліджуваних областях. До невідпрацьованих уроків також віднесено непродуману політику обмінного курсу, надмірне накопичення зовнішньої державної заборгованості на тлі стрімкої девальвації, падіння ВВП і відтоку капіталу, брак фіскальної дисципліни та втрату співпраці з МВФ, яку вдалося відновити лише із середини 2014 р. У найближчому майбутньому варто очікувати на два потенційні ризики для обслуговування державної заборгованості – підвищення світової відсоткової ставки та подорожчання долара щодо інших світових валют. Перспективами подальших досліджень у цьому напрямі є дослідження можливостей інвестиційного відновлення у регіонах і зміна пріоритету державної політики від дотаційного до інноваційного фінансування.

Ключові слова: зовнішній державний борг, стабілізаційна політика, капітальні інвестиції, МВФ, ефективність.

Lynnyk O. O. The formation of the external public debt of Ukraine for 2010-2014: causes and consequences.

The aim of the article is to identify the main causes of foreign public debt accumulation during 2010-2014. Emphasis is put on the lessons not learned from the previous country's experience and that of foreign countries and on the possible risks for future public debt servicing. According to the results of the research it was conducted that the rapid growth of foreign public debt was explained as the forced necessity for overcoming the disturbing effects of world financial crisis 2008-2009. Instead of economic recovery as it was expected by

the government the country copied the well-known policy choices that drove it in the debt crisis. Among them are: wrong exchange rate policy that apparently contributed to public debt accumulation; low public capital investments in the regions, which tend to decline (in 2014 they were less than 2% to gross capital investments in the investigated regions), which is an alarm signal against a background of FDI flight, tensions in the east of Ukraine, GDP drop, and «galloping» foreign public debt; in conformance with debt intolerance theory, according to which the debt threshold is lower for low income countries, public debt to GDP level is too high for Ukraine; the neglect of IMF recommendations on rising taxes for public when it could have been not so severe as in the present considering strong impoverishment due to crisis; and involvement of IMF as the creditor of last resort that warns of possible defaultable outcome. In the article the positive experience of other countries is considered, namely of Turkey, where the proper exchange rate policy allowed to maintain the «safe» debt levels or Chile and Norway that are famous for the effective systems of managing public financing (in Norway it's Quality Assurance Scheme and in Chile – National Investment System). Two main risks for future debt servicing are identified – appreciation of dollar and world interest rate rise. As the main stress was laid on the identifying the theoretical aspects of causes and consequences of foreign public debt accumulation the further applied research is encouraged, particularly of the opportunities for investment recovery of the destroyed (Donetsk and Lugansk regions) and other low performing regions and the needed shift from state subsidies to high performing investment and progressive innovations.

Key words: external public debt, adjustment policy, capital investments, IMF, efficiency.

Кульчицький М. І., Демчишак Н. Б. Бюджетне регулювання інноваційної діяльності в умовах модернізації національної економіки.

Досліджено теоретичні основи бюджетного регулювання. Розглянуто бюджетне регулювання як сукупність інструментів і важелів, за допомогою яких держава створює умови для мобілізації фінансових ресурсів і їх ефективного використання, а також як збалансований та узгоджений вплив бюджетних інструментів на об'єкти регулювання, у тому числі інноваційну діяльність. Розкрито інструментарій бюджетного регулювання інноваційної діяльності. Досліджено бюджетні інвестиції, бюджетні кредити, державні гарантії, державні субсидії як потенційні інструменти підвищення інноваційної активності. Оцінено джерела фінансування інновацій в Україні. Визначено засади фінансової підтримки інноваційних процесів. З'ясовано вплив бюджетної політики на дієвість і результативність застосування інструментів бюджетного регулювання для стимулювання інновацій. Окреслено пріоритети бюджетного регулювання інноваційної діяльності в умовах модернізації національної економіки.

Ключові слова: бюджет, бюджетна політика, бюджетне регулювання, інструменти бюджетного регулювання, інновації, інноваційна діяльність.

Kulchytskyi M. I., Demchyshak N. B. Budgetary adjustment of innovative activity in the conditions of national economy modernization.

The fundamental changes in the areas of economic development and its strategic bases are the main feature of the global economy at the beginning of the XXI century. Emphasis on the movement of the accelerated innovation development, shift to a knowledge-based economy are particularly important for the national economy, where previously all innovation process was determined the entire decisions of higher authorities by budgeting and financing. Recently, there has been an increase of interest in budget management innovation activity in the national economy due to necessity of modernization the economy and, consequently, its organic inclusion in global economic processes and harmonization with existing in the European Economic Area standards. Innovative development, innovation activity and ways to increase its effectiveness have been extensively studied by domestic and foreign scholars. This paper focuses on founded theoretical principles of budget management innovation and practical aspects of the budget instruments of innovation stimulation in the modernization of the national economy. This article explores the theoretical bases of fiscal adjustment. The budgetary adjustment as a set of tools and levers by which the state creates conditions for the mobilization of financial resources and its effective use are considered, as well as balanced and coherent budgetary instruments impact on the adjusting objects including innovation activity. Budget management tool of innovation activity are exposed. Investment budget, budget loans, state guarantees, government subsidies as potential tools of innovation activity improvement are researched. The sources of innovation funding in Ukraine are estimated. Principles of financial support of innovation processes are defined. The influence of budget policy on the efficiency and effectiveness of the use of budget management tools of innovation stimulation is found out. The priorities of budget management of innovation activity in the conditions of the national economy modernization are outlined. Thus, fiscal policy aims to stimulate innovation development will strengthen the national economy competitiveness, modernization, rising the standard of well-being and quality of life. In this context, there is importance of increase the effectiveness of fiscal adjustment measures and revision of specific priorities in conjunction with the introduction of effective

incentives within the public innovation policy. Thus, the effective use of budget management tools should promote the improvement of the national economy, its upward development on the basis of gradual modernization and permanent innovation activity.

Key words: budget, budgeting, budget management, budget management tools, innovation, innovation activity.

Кіндзюр О. С. Методологічний підхід до комплексної оцінки житлово-комунального господарства.

Досліджено проблеми оцінювання функціонування житлово-комунального комплексу та ефективності його модернізації. Виявлено, що наявні показники стану житлово-комунального господарства зосереджують увагу на зношеності житлового фонду, відображають стан розрахунків у галузі, кількість приладів обліку енергоносіїв, кількість створених об'єднань співвласників багатоквартирних будинків тощо. На нашу думку, вони є доволі розрізненими та не повно відображають ефективність діяльності житлово-комунальних підприємств з точки зору прибутковості, ділової активності, енергоефективності. Запропоновано систему показників для комплексного аналізу житлово-комунального господарства України, що враховують вісім груп показників, зокрема стан конкурентного середовища підприємств комунального комплексу, інвестиційну складову, соціальні аспекти, фінансові результати, а також інноваційний розвиток комунальної інфраструктури.

Ключові слова: житлово-комунальне господарство, паспорт житлово-комунального господарства, соціально-економічні показники стану житлово-комунального господарства.

Kindzyur O. S. Methodological approach to complex evaluation of housing and utilities.

The quality of housing and utilities in most regions are in a poor condition and does not meet the needs and expectations of the population, and the total amount of financial resources allocated in this sector is insufficient. To assess the condition of the housing, the government uses the following indicators - the level of deterioration of municipal infrastructure; the number of houses that need major repairs; provision of housing with measuring equipment; number of condominiums per thousand of inhabitants; proportion of families receiving subsidies for utilities. The article elaborates the theoretical approaches and practical recommendations for improving the evaluation of the effectiveness of housing and financial support in terms of its modernization. This, in turn, will provide the appropriate tools of evaluating the effectiveness of reforming housing with taking into account alternative sources of funding. The existing indicators of condition of housing and communal services focus on the social impact of housing reformation, but do not fully reflect the performance of enterprises in terms of profitability, business activity, energy efficiency and more. The analysis of the current values of indicators shows the result of poor housing reform - for the past 3 years indicators did not change or became worse. In order to assess the complex situation in the municipal sector in the region, we proposed to introduce the integrated assessment of municipal infrastructure efficiency that includes eight sets of indicators, such as the competitive environment in the utilities sector; investment component, social aspects, financial results and innovative development of municipal infrastructure. We propose to evaluate financial performance by not only the number of loss-making enterprises and the amount of damages, but also analyze the trend and structure of their accounts payable. An important group of indicators is the structure of financial flows and the structure of investment resources. In terms of the deficit of the state budget, the role of private investment and international financial institutions to finance the modernization of housing sector increases. In our opinion, it is appropriate to expand the list of indicators of quality and availability of utilities sector, by adding the indicators of reliability and safety of utility services on the one hand, and energy saving - on the other. The evaluation of the efficiency of regional programs of modernization of municipal infrastructure cannot take into account only several parameters, as is typical for modern programs and concepts. It is necessary to introduce a clear assessment criteria based on a comprehensive analysis of the results of infrastructure modernization.

Key words: housing and utilities, housing and utilities passport, social and economic indicators of housing and utilities condition.

Бабій Г. Я. Розвиток прикордонних територій у контексті активізації інвестиційно-інноваційних процесів в українсько-польському транскордонному регіоні.

Показано роль прикордонних територій у формуванні інвестиційно-інноваційного потенціалу розвитку українсько-польського транскордонного регіону. Досліджено позитивний вплив прикордонного розташування території на залучення прямих іноземних інвестицій. Основну увагу акцентовано на суспільно-психологічних чинниках, зокрема якості людського та соціального капіталу. Виявлено, що наявний інвестиційно-інноваційний потенціал в українсько-польському транскордонному регіоні використовується неповною мірою, а переважна частина інвестицій не має інноваційного спрямуван-

ня. Встановлено, що основними причинами наявних проблем є: недостатня якість людського капіталу, інституційні дисфункції, високий рівень трудової міграції. Для активізації інвестиційно-інноваційних процесів у межах українсько-польського транскордонного регіону пропонується: підвищити якість надання навчально-освітніх послуг і забезпечити розвиток інноваційної інфраструктури прикордонних територій України.

Ключові слова: прикордонні території, українсько-польський транскордонний регіон, інвестиційно-інноваційні процеси, суспільно-психологічні чинники.

Babiy G. Y. Development of the border areas in the context of activation of investment-innovation practices in Ukrainian-Polish transborder region.

The role of border areas in the formation of investment-innovation potential of Ukrainian-Polish cross-border region is demonstrated. The positive impact of near border location of the territory to attract foreign direct investment is investigated. The main attention is focused on the socio-psychological factors, in particular, the quality of human and social capital. Identified that the existing investment-innovation potential of the Ukrainian-Polish cross-border region is not fully used, most of the investment does not have the innovative nature. It is established that the main causes of the existing problems are: inadequate quality of human capital, institutional dysfunctions and high levels of labor migration. To strengthen of investment-innovation practices within the Ukrainian-Polish cross-border region is offered to improve the quality of provision of educational services and to ensure the development of innovation infrastructure in the border areas of Ukraine.

Key word: border areas, Ukrainian-Polish cross-border region, investment-innovation practices, socio-psychological factors.

Маркович В. В. Методичні підходи до дослідження соціально-економічної ефективності транскордонного співробітництва.

Проведено дослідження і систематизація наявних методичних підходів до оцінки соціально-економічної ефективності транскордонного співробітництва (ТКС) в Україні. Аналіз теоретичних напрацювань провідних українських фахівців засвідчує, що не існує єдиного підходу до визначення ефективності ТКС. Більшість моделей досліджують лише окремі аспекти впливу ТКС на соціальне чи економічне життя транскордонних регіонів. Визначення ефективності ТКС можна проводити на основі результатів реалізації його цілей – регіонального розвитку (тобто структурна трансформація, вплив на соціально-економічний розвиток) та транскордонної конвергенції (посилення зв'язків, конвергенція рівнів розвитку регіонів). Для дослідження ефективності регіонального розвитку варто визначати вплив залучених грантових коштів на регіональний розвиток шляхом регресійного дослідження (показники грантів; ПІІ; зовнішньоторговельного обороту; валового регіонального продукту). Для дослідження транскордонної конвергенції, на думку автора, можуть застосовуватися показники взаємозалежності таких соціально-економічних показників, як ВВП, рівнів безробіття та заробітної плати. Це основні показники, які дозволяють стверджувати про конвергенцію рівнів соціально-економічного розвитку транскордонних регіонів.

Ключові слова: соціально-економічна ефективність транскордонного співробітництва, транскордонне співробітництво, регіональна політика

Markovych V. V. Methodological approaches to the study of social and economic efficiency of cross-border cooperation.

Practice of cross-border cooperation (CBC) in Ukraine shows that the use of European forms and mechanisms of its implementation in Ukrainian conditions appeared ineffective. The lack of scientifically based methodology for assessing the effectiveness of CBC played in this an important role, and its use can help to estimate the real situation, problem side and priorities for activation of CBC. In this paper, the research is conducted and systematization is made of existing methodological approaches to assess social and economic efficiency of CBC in Ukraine. Analysis of the theoretical works of leading Ukrainian experts shows that there is no single approach to determine the effectiveness of CBC, and most models examine only some aspects of CBC's impact on social or economic life of the cross-border regions. According to the author, actual is to create of a comprehensive model for evaluating the effectiveness of CBC, which would allow to define it for different regions without the use of conditional or theoretical endogenous parameters and which takes into account the indicators of cross-border convergence and resource efficiency of CBC. Determination of the effectiveness of CBC can be performed on the basis of realization of its goals: regional development (i.e. structural transformation, impact on economic and social indicators), and cross-border convergence (strengthening ties convergence of regional development). To study the effectiveness of regional development it is necessary to determine the impact of grant funds for CBC and regional development by regression study (indicators: grants; FDI; foreign trade; GRP). To investigate the

cross-border convergence it is possible to use indicators of interdependence of such social and economic indicators as GRP, unemployment and wages. These are the main indicators that allow asserting about convergence of socio-economic development of cross-border regions.

Key words: socio-economic efficiency of cross-border cooperation, cross-border cooperation, regional policy.

Цісінська О. Б. Механізми взаємодії управлінських структур у транскордонному просторі.

Визначено поняття управлінського механізму взаємодії у транскордонному просторі. Розкрито суть поняття транскордонного продукту. Класифіковано поняття транскордонного продукту за видами. Зображено взаємозамінність та / чи взаємопоглинання продукту, механізму та інструменту взаємодії управлінських структур у транскордонному просторі. Сформульовано класифікацію механізмів взаємодії суб'єктів економічних відносин управлінської сфери у транскордонному просторі. Розкрито складові управлінського механізму взаємодії у транскордонному просторі на регіональному рівні. Представлено механізм створення транскордонного продукту за допомогою складових управлінського механізму взаємодії у транскордонному просторі. Показано структуру органів управління Програми транскордонного співробітництва PL-BY-UA 2007-2013 та процедуру подачі проектних заявок і підписаних контрактів. Описано механізм Порядку співфінансування проектів міжнародної технічної допомоги з обласного бюджету на прикладі Львівської області.

Ключові слова: управлінський механізм взаємодії у транскордонному просторі, транскордонний продукт, транскордонний простір.

Regional executive authorities and local self-governmental authorities of all levels have to contain the signs of systemic work and cooperation as well as controllability and sustainability in order to practically solve economic and social community problems of represented territories and implement efficient local development policy of these regions within the limits of cross-border space. By improving the mechanisms of cooperation between economic entities of management sphere in cross-border space the regions thus maintain the development of their bordering territories. Cooperation of management structures leads to the promotion of territories' development in the limits of cross-border space as well as to increase of their institutional competitive ability and investment attractiveness, strengthening of territorial communities' economic potential and maintenance of population employment, etc. The issue of economic entities cooperation in cross-border space is outlined in the research of the Sector of Cross-Border Cooperation Problems scientists of the PI «Institute of Regional Research named after M.I. Dolishnyi of the NAS of Ukraine», in particular by N. Mikula, Ye. Matveyev, I. Tymchko, O. Demedyuk, Yu. Tsybul'ska, O. Tsisinska, etc. The article aims to determine the essence and to classify the mechanisms of cooperation between economic entities of management sphere in cross-border space. The article defines the notion of management mechanism of cooperation in cross-border space implying the procedure or algorithm of actions taken gradually between the management subjects of neighbouring countries' bordering territories through the instruments of cross-border cooperation in order to create cross-border product in different activity spheres. Moreover, the essence of cross-border project is outlined and it is classified by the types. The interchange and/or interabsorption of product, mechanism and instrument of cooperation of management structures in cross-border space are demonstrated. Classification of the mechanisms of cooperation between economic entities of management sphere in cross-border space is provided. The components of management mechanism of cooperation in cross-border space at regional level are detached. The mechanisms of cross-border product creation are represented through the components of management mechanism of cooperation in cross-border space. The structure of management authorities of Cross-border Cooperation Program PL-BY-UA 2007-2013 and the procedure of application submission and signing the contracts are shown. The mechanism of international technical assistance projects co-financing by the regional budget on the example of Lviv region is explained. Thus, development of joint mechanisms of cooperation between economic entities of management sphere on the basis of represented classification can allow establishing of efficient cooperation between executive authorities and local self-governmental authorities of all levels in bordering regions of Ukraine in terms of cross-border cooperation. This in its turn implies high cooperation level between them and similar structures of neighbouring countries' bordering territories. In case of these mechanisms improvement such collaboration in terms of cross-border cooperation can also be established with nongovernmental companies, entrepreneurial structures and other organizations and establishments of native and adjacent bordering regions.

Key words: management mechanism of cooperation in cross-border space, cross-border product, cross-border space.

Гжебик М. Інвестиції в людські ресурси в адміністраціях місцевого самоврядування.

Зараз ми можемо спостерігати зростаючу роль людського капіталу в адміністраціях місцевого самоврядування. Від найманих людей залежить спосіб і метод організації праці, а також можливість

кращого задоволення потреб місцевої громади і турбота про підопічну область. Чим цінніші працівники, тим краща буде якість роботи адміністративної одиниці. Дослідження було проведено в муніципалітеті міста Жешува у травні 2014 р. за допомогою опитування. Тематика стосувалась співробітників у муніципальному офісі, їх задоволення та аналізу опитування. Метою статті є аналіз інвестицій у людський капітал на основі муніципального бюро Жешува. Результати дають можливість спостерігати як позитивні, так і негативні явища інвестицій у галузі людського капіталу в конкретному місті.

Ключові слова: інвестиції, людські ресурси, розвиток, самоврядування, адміністрація.

Grzebyk M. Investments in human resources in self-government administrations.

Currently we can observe increasing role of human capital in self-government administration. The reason of such situation is that human resources become a determining factor of development and making functioning of various organizations easier. On hired people depends the way and work organization, as well as the possibility to satisfy in the better way the needs of local society and caring about dependent area. Every organization, including public institution covers several elements – subsystems: aims and qualities, technical, organizational structure, management and human. The research was conducted in Municipal Office in Rzeszow in May 2014 with the help of questionnaire. Their subject was about employees in the municipal office and their satisfaction and analysis. The bigger values employees have, the better will be the quality of administration unit work. The aim of the article is the analysis of investments in human capital on the basis of Municipal Office in Rzeszow. Research shows that employees of Municipal Office in Rzeszow access positively their abilities and qualifications, however also want to constantly be able to take part in trainings and scholarships. Results give a possibility to observe positive as well as negative phenomenon in the investments in human capital area in particular city, for instance weak factors can be observed such as bad organization of clerks work or inappropriate taking care of customers affairs however results show that office's customers are satisfied with promptness and level of provided services. Such researches can become essential condition to correct and appropriate decision making and later on mentioned decisions will become a basis of performing activities by changes in the functioning of municipal offices.

Key words: investments, human resources, development, self-government, administration

Вежбенец В., Томас І. Соціальне забезпечення в Польщі після 1989 р., на прикладі статистичних даних Жешува.

Розглядається соціальний захист населення Польщі після 1989 р. на прикладі статистичних даних з Жешува. Упровадження ринкової економіки та відсутність відповідних дій у сфері політики доходів призвела до спонтанного процесу фінансової нерівності в суспільстві. Інститут соціального забезпечення – це установа польської соціальної політики, розроблена для окремих осіб і сімей, щоб впоратися з важкими життєвими ситуаціями, які вони не можуть подолати, використовуючи свої власні здібності, ресурси та можливості. Соціальне забезпечення надається і організовується адміністративними державними органами (міністерством, відповідальним за соціальне забезпечення, губернаторами провінцій) та місцевими органами (маршалами і мерами повітів (президентами міст) на муніципальному рівні. Ці органи виконують завдання соціальної допомоги у партнерстві з неурядовими організаціями та організаціями громадянського суспільства, католицькою церквою, іншими церквами, релігійними організаціями, фізичними та юридичними особами. Завданням соціальної допомоги є запобігання складних ситуацій у житті окремих осіб і сімей і допомога їм стати незалежними й інтегруватись у суспільство. На місцевому/регіональному рівнях системи соціальної допомоги не варто забувати про людей з обмеженими можливостями та про соціальні бар'єри, що виникають через тенденцію сучасного суспільства до оцінки людей відповідно до їх можливостей та навичок. З іншого боку, пропонується відступити від паначей занадто «соціального» характеру польської системи соціальної політики та використання інтеграції тільки через роботу та ринкові механізми.

Ключові слова: соціальне забезпечення, соціальний захист, статистика Жешува, соціальні бар'єри.

Wierzbieniec W., Thomas I. Social welfare of Poland after '89, in the examples of statistical data form Rzeszow (the capital of the Subcarpathian Region.)

The paper analysis the social welfare of Poland after '89, in the examples of statistical data form Rzeszow. The implementation of the market economy and the lack of appropriate actions in the area of income policy resulted in a spontaneous process of financial inequalities in the society. Social welfare institution is the institution of Polish social policy, designed to enable individuals and families to cope with difficult life situations which they cannot overcome using their own capabilities, resources and possibilities. Social welfare is provided and organised by administrative governmental bodies (the minister responsible for social security, provincial governors) and local bodies (marshals, the county-level governors and mayors (city's presidents) at the municipal level. These bodies fulfil the tasks of social assistance, in partnership with non-governmental and civil society

organizations, the Catholic Church, other churches, religious organizations, natural and legal persons. The task of social assistance is to prevent difficult situations in life by taking actions leading individuals and families to become independent, and to integrate with the society. In a local/regional social assistance system it is worth remembering that today, particularly hard felt by disabled people are especially social barriers that result from the characteristic tendency of modern society to the evaluation of people according to their capacities and skills of producing material goods. On the one hand, it is proposed to create from a social economy panacea of too «social» nature of the Polish system of social policy and the use of subjects of this economy as the integration only through work.

Key words: social welfare, social protection, statistics of Rzeszow, social barriers.

Жук П. В., Почтарук І. С. Реструктуризація вугільної промисловості Західного регіону України у контексті світового досвіду.

Розглянуто питання ролі вугільної промисловості у соціально-економічному розвитку країн і регіонів, сучасні тенденції у розвитку галузі. Акцентовано увагу на необхідності реструктуризації вугільної промисловості України та її Західного регіону. Проведено аналіз шляхів реструктуризації вугільної галузі у країнах Європи, оцінено європейський досвід реструктуризації галузі та можливості його використання в Україні. На цій основі запропоновано напрями та механізми реструктуризації вугільної промисловості Західного регіону України. Зокрема, об'єднання усіх вугільних виробництв регіону в одній державній компанії ДВАТ «Західвугілля» із закриттям при цьому нерентабельних шахт, шахт з особливо складними умовами вуглевидобування та шахт з вичерпаними запасами вугільної сировини; формування вертикально інтегрованої паливно-енергетичної компанії у формі державного підприємства «Західенерговугілля»; будівництва в регіоні нових шахт для збереження вуглевидобутку та створення робочих місць для шахтарів; запровадження у районах припинення вуглевидобутку спеціального режиму інвестиційної діяльності; формування спеціальної державної політики соціального захисту вивільнених працівників вугільних підприємств.

Ключові слова: вугільна промисловість, реструктуризація, світовий досвід, Західний регіон України

Zhuk P. V., Pochtaruk I. S. Restructuring of coal industry of the Western region of Ukraine in terms of world experience.

The issues of the role of coal industry in social and economic development of countries and regions and current tendencies in the branch development are outlined. The productive as well as financial and economic condition of coal enterprises of the Western Region of Ukraine is characterized. According to the dispersion analysis the groups of mines in the region with low, below average, average and high indicators of investment efficiency are detached and the conclusion over the generally low economic efficiency of coal producing enterprises' activity of Lviv-Volyn basin and their actual lack of competitive ability is made. Such situation poses a threat of termination of their activity and appearance of new socially and economically depressed territories. Special attention is paid to the necessity of coal industry restructuring in Ukraine and its Western region. The analysis of the ways of coal industry restructuring in the European countries is conducted and European experience of the branch restructuring and possibilities of its exploitation in Ukraine are evaluated. The uncultivated coal deposits of the region perspective for mines construction are indicated. On this basis the directions and mechanisms of coal industry restructuring in the Western region of Ukraine are proposed. In particular: incorporation of all coal producers of the region into one public company PJSC "Zahidvuhillya" along with termination of unprofitable mines, mines with especially difficult conditions of mining and mines with exhausted reserves of raw coal; forming of vertically integrated fuel and energy company in the form of state enterprise «Zahidenerhovuhillya»; construction of new mines in the region in order to preserve coal mining and to create workplaces for the miners; introduction of special investment activity regimen in the regions where the coal mining was terminated; forming of special state policy of disengaged coal enterprises employees social maintenance.

Key words: coal industry, restructuring, world experience, Western region of Ukraine.

Лесів М. М. Оцінка впливу заходів програми розвитку сільських територій ЄС 2007-2013 рр. на ефективність ведення сільського господарства Польщі.

Здійснено оцінку ефективності впровадження заходів у рамках Програми розвитку сільських територій Європейського Союзу у 2007-2013 рр. на прикладі Польщі. Для аналізу було взято заходи в рамках першої пріоритетної осі, на які Польща виділила основну частку програмних коштів і які спрямовані на підвищення конкурентоздатності сільського господарства та лісництва. Здійснено

перевірку гіпотези, сформованої на основі принципу Парето, яка полягає в тому, що 20% інвестованих коштів мають забезпечити 80% позитивних результатів стосовно підвищення конкурентоздатності сільського господарства. Для перевірки правильності гіпотези в дослідженні побудовано низку простих лінійних регресій, що передбачають визначення залежності між заходами в рамках першої пріоритетної осі та індексами виробництва продуктів харчування, рослинництва та тваринництва. У результаті зойсненого аналізу виділено заходи, які принесли найбільший вплив на показник ефективності ведення сільського господарства та мають і надалі впроваджуватись у рамках політики розвитку сільських територій.

Ключові слова: Програма розвитку сільських територій, розвиток сільських територій, сільське господарство, структурні виплати, модернізація сільськогосподарських виробництв, індекс виробництва продуктів харчування, тваринництва, рослинництва, принцип Парето, проста лінійна регресія, додана вартість, ефективність

Lesiv M. M. Evaluation of the influence of rural development program in 2007-2013 on agriculture effectiveness in Poland.

Rural Development Policy has been realized within the Common Agricultural Policy as a separate priority since 2004. In 2013 the Rural Development Program 2007-2013 was finished, which brought the need of analysing efficiency of the measures which were realized during the programing period. Poland has received the biggest amount of investments into the sphere of rural development among all other EU member states that's why it was chosen to be analysed in the research. The first priority of the polish Rural Development Program 2007-2013 was given to measures within the first program axis aimed to improve the compatibility of agriculture and forestry. The hypothesis of the research was defined basing on the Pareto principle and states that 20 per cent of the investments should bring 80 per cent of increase of agriculture efficiency. After calculating the cumulative percentage of each of the measures of axis one, it was define that 35,5 per cent of the investments were allocated to measures focused on ensuring the early retirement of farmers. Big amount of investment were granted as well to modernization of farms, ensuring the program commitments from previous periods, increasing the value added in agriculture and forestry. For these four measures there were built simple linear regressions aimed to check their influence on indexes of productivity in agriculture (livestock production index, crop production index and food production index). The conducted analyses showed that the Pareto principle was justified by the example of livestock production index, where the selected measures showed the highest indicators of influence on the production index. Investments that should ensure the early retirement of farmers showed negative influence on the livestock production index, which can be explained, that the rates of farmers leaving their occupations due to pension are higher than the rates of increasing the number of young farmers. In order to ensure the competitiveness of the agriculture of Poland in future, government should continue the support of modernization of farms and supporting young farmers in their initiatives to work in the agriculture. Further analyses need to be conducted in order to evaluate the new Rural Development Program 2014-2020 efficiency basing on the experience of programing period 2007-2013.

Key words: Rural Development Program, rural development, agriculture, early retirement, modernization of farms, food production index, livestock production index, crop production index, Pareto principle, simple linear regression, value added, efficiency.

Ліпич М. А. Аномалії ціноутворення на фондовому ринку України.

Здійснено аналіз аномалій ціноутворення на фондовому ринку України. Виокремлено дві групи аномалій – фундаментальні та технічні, залежно від методів, на основі яких можна сформуувати інвестиційну стратегію з надринковою дохідністю. Охарактеризовано кожну з груп аномалій, виділено їх особливості. Розвинуто методологію виявлення кожного з ефектів. Підтверджено вплив на українському фондовому ринку таких аномалій як «ефект сезонності», «ефект вартості та «ефект інертності». «Ефект розміру» виявлено лише у короткостроковому періоді. Спростовано дію «ефекту дрейфу цін» та «ефекту лідера-аутсайдера». Зроблено висновок про доцільність подальшого дослідження чинників, які викликають аномалії ціноутворення фондового ринку.

Ключові слова: ціноутворення, аномалії фондового ринку, ефект сезонності, ефект дрейфу цін, ефект інертності, ефект лідера-аутсайдера, ефект вартості, ефект розміру

Lipych M. A. The Ukrainian stock market anomalies.

This article presents analysis of the stock market anomalies. It is considered the stock market anomalies as the market situation, when there are active investment strategies that brings extra profitability and cannot be explained by any asset pricing models. The author singles out two groups of the stock market anomalies: the fundamental anomalies and the technical anomalies, depending on the investment strategy, that brings extra

profitability. The first group includes such effects as the momentum effect, the event-drift effect, the calendar effect. The second group includes such effects as the winner-loser effect, the size effect, the value effect. This article describes each of the groups of anomalies and their peculiarities are emphasized. This paper also analyzes the ways in which anomalies affect prices in the Ukrainian stock market. It is considered the methodologies of the anomalies survey. The “event study” of the market index PFTS has been used to identify the calendar effects. The revenue of the stock portfolios that depends on their P/E ratio has been estimated in order to identify the value effect. The author has evaluated the revenue of the stock portfolios according to their market capitalization to detect the size effect. The author has classified the stock portfolios rely on their short-term revenue to find the momentum effect and long-term revenue to find the winner-loser effect. It has been analyzed the abnormal returns before and after the earnings announcement to discover the event-drift effect. It is confirmed the impact on the Ukrainian stock market such anomalies as the calendar effect, the value effect and the momentum effect. It is revealed the size effect only in the short-term period. It is refuted the influence of the event-drift effect and the winner-loser effect in the Ukrainian stock market. It is drawn a conclusion that the anomalies have an impact on the asset pricing in the stock market. There is a need for the further research to identify the factors that caused the pricing anomalies in the Ukrainian stock market.

Key words: the stock market anomalies, the momentum effect, the event-drift effect, calendar effect, winner-loser effect, size effect, value effect.